

УКРАЇНА

(19) **UA**

(11) **103890**

(13) **U**

(51) МПК

A23L 1/212 (2006.01)

A23L 1/0524 (2006.01)

G01N 33/48 (2006.01)

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: **u 2015 04647**

(22) Дата подання заявки: **14.05.2015**

(24) Дата, з якої є чинними
права на корисну
модель: **12.01.2016**

(46) Публікація відомостей
про видачу патенту: **12.01.2016, Бюл.№ 1**

(72) Винахідник(и):

**Лимар Володимир Анатолійович (UA),
Лимар Анатолій Остапович (UA),
Книш Володимир Іванович (UA),
Войтович Петро Степанович (UA)**

(73) Власник(и):

**ПІВДЕННА ДЕРЖАВНА
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА ДОСЛІДНА
СТАНЦІЯ ІНСТИТУТУ ВОДНИХ ПРОБЛЕМ
І МЕЛІОРАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ,
вул. Червоноармійська, 71, м. Гола
Пристань, 75600 (UA)**

(54) СПОСІБ ЗАСТОСУВАННЯ ПЛОДІВ БАШТАННИХ КУЛЬТУР У ДІЄТИЧНОМУ ХАРЧУВАННІ ЛЮДИНИ

(57) Реферат:

Спосіб застосування плодів баштанних культур у дієтичному харчуванні людини включає застосування плодів для харчування. В раціон хворих включають щоденний прийом баштанних культур протягом 24 днів: гарбуз у вигляді різних страв до 1 кг та 2-2,5 кг кавуна на добу без медикаментозної терапії.

UA 103890 U

Корисна модель належить до задоволення життєвих потреб людини, а саме до раціонального харчування.

Відомий спосіб одержання біологічно повноцінної продукції овочевих і баштаних культур та їх лікувально-профілактична роль у харчуванні людини [Лимар А.О. Технологія одержання біологічно повноцінної продукції овочевих і баштаних культур та їх лікувально-профілактична роль у харчуванні людини // Збірник наукових статей - Херсон: Літера, 2003. - С. 103]. Наукові дані про вплив баштаних культур на стан людей практично відсутній, конкретне дослідження раціону хворих з включенням гарбуза і кавуна без медикаментозної терапії має велике значення в складних екологічних умовах, для мешканців Чорнобильської зони відчуження і працівників десятків підприємств, де люди контактують з важкими, у т.ч. радіоактивними металами, а також різними токсинами, тому застосування натуральних, ефективних засобів сорбційної детоксикації, з плодів гарбузів та сортотипів столових кавунів з високим вмістом пектинових речовин є важливим для оздоровлення людей. Необхідно дослідити в клінічно-санаторних умовах лікувально-профілактичні властивості плодів нових сортотипів, організувати їх виробництво.

Задачею корисної моделі є вивчення лікувально-профілактичної ролі баштаних культур у харчуванні людини.

Поставлена задача вирішується тим, що в раціон хворих включають щоденний прийом баштаних культур протягом 24 днів: гарбуз у вигляді різних страв до 1 кг та 2-2,5 кг кавуна на добу без медикаментозної терапії.

Спільну роботу по дослідженнях проведено Південною державною сільськогосподарською дослідною станцією ІВПіМ НААН України на базі санаторія "Гопрі" у 2001-2005 роках та пансіонату "Ветеран" у 2001-2005 та Новозбур'ївського обласного туберкульозного диспансеру у 2010-2011 (Етап вивчення впливу розроблених продуктів на обмін речовин та функціональний стан організму).

Проведено дослідження лікувально-профілактичних властивостей плодів кавуна в дієтичному харчуванні і санаторно-курортному оздоровленні. Під наглядом перебувала група хворих, які прибули в санаторій "Гопрі" на оздоровлення в літній період, чисельністю 32 людини. Їх вік коливався від 22 до 50 років. У них відзначені захворювання суглобів і хребта у вигляді деформуючого остеоартрозу та остеохондрозу. У 6 хворих виявлені хронічний пієлонефрит, хронічний гломерулонефрит і сечокам'яна хвороба; у 7 осіб - анемічний синдром, переважно зв'язана з дефіцитом заліза в організмі; у 9 осіб спостерігалися порушення функцій шлунково-кишкового тракту зі схильністю до запорів. Всі хворі скаржилися на загальну слабкість, втомленість, головний біль і запаморочення, болі в суглобах. У 7 осіб з анемічним синдромом відзначалися зниження вмісту гемоглобіну в крові до 90 г/л, незначна лейкопенія і тромбоцитопенія.

Хворим надавався весь комплекс реабілітаційних заходів протягом 24 днів: лікувальна фізкультура, масаж, фізіопроцедури, дієтотерапія з набором усіх необхідних продуктів, фруктів і овочів. У досліджуваній групі з 32 хворих, крім санаторного лікувального комплексу, була призначена баштанна дієта з включенням в раціон 2-2,5 кг кавунів на день. Медикаментозна терапія не назначалася. Контрольній групі з 16 чоловік кавуни в раціон не включалися. Були проведені необхідні дослідження до і після лікування: розвернутий аналіз крові, загальний аналіз сечі, аналіз сечі за Нечипоренко, проба Земніцкокого, білкової фракції крові, холестерин, білірубін крові, глюкоза крові та сечі.

Після курсу лікування у спостережуваних хворих відзначені виражені задовільні результати: зникли основні скарги, покращився апетит, нормалізувалася діяльність шлунково-кишкового тракту, покращилися показники крові - вміст гемоглобіну зросло з 90 - г/л до 120-130 г/л, нормалізувалися також показники аналізів сечі.

Разом з тим у контрольній групі, яка не вживала кавун, відновлення йшло набагато повільніше. Показники гемоглобіну в крові збільшились всього до - 120 г/л, у 5 хворих до кінця курсу лікування залишалися скарги на невелику слабкість, знижений апетит, легке головокружіння.

Проведено також вивчення впливу дієтичного харчування на лікування пацієнтів санаторію "Гопрі" з включенням в раціон гарбуза у вигляді різних страв - до 1 кг на добу. За фізико-хімічними показниками партія гарбуза відповідала вимогам екологічно чистої продукції. Як найбільш цінна і універсальна баштанна культура, гарбуз при малому вмісті клітковини і низької калорійності містить багатий набір різноманітних поживних речовин. Бета-каротин, токоферолі, вітаміни В1, В2, В6, аскорбінова кислота, пектини, велику кількість мінеральних солей, що містять мікроелементи: мідь, кобальт, фосфор, магній, калій, залізо, інші органічні кислоти забезпечують широке розмаїття лікувальної дії цієї баштаної культури.

Гарбузова дієта була застосована при санаторно-курортному лікуванні хворих хронічним холециститом та дискінезії жовчовивідних шляхів. Під наглядом перебувало 62 людини у віці від 30 до 55 років з довготривалим захворюванням від 3 до 10 років. Клінічна картина хвороб характеризувалася появою періодично тупих, ниючих, рідше - гострого болю у правому

5

підребер'ї, почуттям гіркоти і сухості в роті, нудоти, явищами метеоризму, порушенням сну, а також наявністю симптомів Кера, Ортнера та ін. Усім хворим проводили загальні аналізи крові, сечі, вмісту білірубін у крові, трансамінози, холестерину в крові, дуоденальне зондування, ультразвукове дослідження печінки і шлункового міхура до і після лікування.

10

Курс лікування становив 24 дні. Він включав раціонально побудований санаторний режим, фізіотерапію (жовчогінний чай). Обов'язковим елементом лікувального комплексу було лікувальне харчування за Певзнером (дієта № 5) з набором всіх повноцінних продуктів, що містять вітаміни, ліпотропні фактори (сир, дріжджі, вівсяна крупа і ін.).

15

Хворим проводили тюбажі або беззондовий дренаж з додаванням ксиліту, сорбіту, сірчаної кислоти магnezії. Для хворих основної (досліджуваної) групи, що складається з 32 чоловік, крім вище перерахованого комплексу, в раціон щодня включалися страви, приготовані з гарбуза (до 1 кг сирих плодів) - каші, запіканки, напої та ін. У контрольній групі з 30 хворих гарбузова дієта не застосовувалася.

20

Після проведеного курсу лікування позитивні результати відмічені у більшості хворих. Покращилися сон, апетит, зникли або зменшилися больові, диспептичні і неврастенічні синдроми (у 96 % хворих основних і 92 % контрольної груп). Зникли або зменшилися больові відчуття в області правого підребер'я, менш вираженими стали патологічні симптоми Кера, Ортнера (у 86 % хворих основних і 80 % - контрольних груп). Намітилася тенденція до зниження білірубін та холестерину в крові. Причому, більш вираженою вона була в досліджуваній групі - 32 % проти 23 % у контрольній. При повторному дуоденальному зондуванні відзначено зменшення кількості лейкоцитів, білірубін жовчі: у основній групі - у 25 %, в контрольній групі - у 20 %. І це при тому, що в контрольній групі хворим доводилося призначати медикаментозні ліки типу алохолу, холензиму та ін.

25

Отримані результати досліджень дозволяють зробити висновок про те, що щоденне вживання протягом 24 днів гарбуза у вигляді різних страв до 1 кг та 2-2,5 кг кавуна на добу помітно сприяє підвищенню ефективності лікування, профілактики захворювань та оздоровлення людей.

30

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

35

Спосіб застосування плодів баштанних культур у дієтичному харчуванні людини, який включає застосування плодів для харчування, який **відрізняється** тим, що в раціон хворих включають щоденний прийом баштанних культур протягом 24 днів: гарбуз у вигляді різних страв до 1 кг та 2-2,5 кг кавуна на добу без медикаментозної терапії.